

پرسش ۱۳۸: سوالاتی درباره‌ی خمس.

السؤال / ۱۳۸: يرجى تفضلكم بإرسال الردود على الأسئلة المتعلقة
بالخمس.

المرسل: صباح مهدي

خواهشمندم لطف فرمایید و پاسخ این سوالات در خصوص خمس را مبذول
فرمایید:

فرستنده: صباح مهدي

س: على من يجب الخمس، وهل يجب على الفقراء والمساكين، ومن هم
الفقراء والمساكين في زماننا هذا؟

سوال: به چه کسی خمس تعلق می‌گیرد؟ آیا بر فقیران و مسکینان نیز واجب است؟
فقرا و مسکینان زمان ما چه کسانی هستند؟

ج: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل
محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

يجب على كل مكلف، كالصوم والصلاة، والموارد والأحوال التي يجب فيها
الخمس موجودة في كتاب الشرائع.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد و آل
محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

بر هر فرد مکلفی واجب است، همانند نماز و روزه. موارد و وضعیت‌هایی که خمس
در آنها واجب می‌شود در کتاب شرایع الاسلام موجود می‌باشد.

س: كيف يخمس شخص لم يخمس سابقاً، وهل الخمس يشمل جميع مقتنيات الأسرة المستخدمة وغير المستخدمة (الأثاث والأدوات المنزلية والأجهزة الكهربائية والملابس وغيرها)؟

سوال: چگونه شخصی که تا کنون خمس نداده است، خمس دهد؟ آیا خمس شامل تمامی اموال و داراییهای خانواده، اعم از استفاده شده و استفاده نشده می‌گردد؟ (اثاث و تجهیزات منزل، وسایل برقی، لباس و...).

ج: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

لا يجب الخمس في دار السكن وما تحويه من أثاث مستعمل، ولا السيارة الخاصة، ويعفى كذلك من أصل مال عمله بقدر ما يدر عليه مؤنة سنة، أي إذا كان لديه معمل ويحصل منه وارداً يكفيه لمؤنة سنته فقط، فالمعمل ليس عليه خمس. أمّا إذا كان الوارد يزيد، فيخمس من الأصل بقدر نسبة الزيادة عن مؤنة السنة، أي إذا كانت مؤنة سنته (٢) ووارد المعمل (٤) فهو يخمس نصف الأصل (المعمل). وأرض دار سكنه ليس فيها خمس وما عداها من الأرض التي يملكها يخمس، وكل ما يملكه من مال يخمسه عدا ما ذكر. هذا إجمال وتوجد أمور أخرى فيها الخمس.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

به خانه‌ای که در آن ساکن است و اثاث مورد استفاده در آن و ماشین شخصی خمس تعلق نمی‌گیرد و همچنین به اصل مالی که نیاز یک سال شخص را تأمین می‌کند؛ مثلاً اگر شخصی کارگاه تولیدی داشته باشد و درآمد کارگاه فقط به اندازه‌ی مخارج یک سال خانواده‌ی او باشد، به آن خمس تعلق نمی‌گیرد؛ اما اگر درآمد آن بیش از مصرف یک سالش باشد به اصل مال به نسبت اضافه درآمد سالانه‌اش، خمس تعلق می‌گیرد؛ به عنوان مثال اگر هزینه‌ی سالانه‌اش 2 واحد باشد و درآمدش 4 واحد باشد، خمس نصف اصل مالش (کارگاهش) را می‌پردازد. زمین خانه‌ی مسکونی‌اش خمس ندارد و به هر زمینی که غیر از آن داشته باشد، خمس تعلق می‌گیرد و اگر مال

اضافی دیگری بیش از آنچه ذکر شد داشته باشد، به آن خمس تعلق می‌گیرد. آنچه بیان شد به اختصار بود و موارد بیشتری نیز در این زمینه وجود دارد.

س: ما حکم المبلغ الذي يجمع لغرض شراء قطعة أرض سكنية لمن ليس له دار سكن ملك؟ مع أنه لا يوجد أي فائض عن المؤونة السنوية غير هذا المبلغ؟

سوال: حکم مبلغ جمع‌آوری شده جهت خرید زمین مسکونی برای کسی که مسکن نداشته باشد چیست؟ با توجه به اینکه این شخص هیچ گونه درآمد اضافی سالانه‌ای غیر از این مبلغ ندارد؟

ج: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

يخمس إذا كان لم يخمس فيما سبق، وإذا كان الشخص ممن يؤدون الخمس لصاحبه الشرعي لا يخمس المبلغ المذكور، إلا إذا حضر موعد رأس سنته الخمسية ولم يشتر به داراً للسكن.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

در صورتی که خمس آن را نداده باشد باید خمسش را بدهد. اگر شخصی خمس مالش را به صاحب شرعی آن داده باشد، به مبلغ مذکور خمس تعلق نمی‌گیرد. در صورتی که سال مالی خمس تمام شود و با پول خود مسکن نخریده باشد، باید خمسش را بدهد.

س: موظف حصل على مكافئة سنوية من الشركة التي يعمل بها، هل يوجب ذلك تخميس هذه المكافئة؟ وفي حالة الوجود هل يتم التخميس حال استلامها أو عند حلول السنة الخمسية؟ وإذا كانت هذه المكافئة يريد استخدامها لسد مؤنثه السنوية هل عليها خمس؟ وهل يجري ذلك على الهدية الغير نقدية؟

سوال: کارمندی از شرکتی که در آن مشغول به کار است، پاداش سالانه دریافت می کند. آیا به این پاداش خمس تعلق می گیرد؟ و در صورت واجب بودن خمس، آیا هنگام دریافت آن، خمسش را بدهد یا موقع رسیدن سال مالی خمس؟ و اگر بخواهد این پاداش را برای مصرف سالانه هزینه کند، آیا به آن خمس تعلق می گیرد؟ و آیا این حکم برای هدایا غیر نقدی هم صادق است؟

ج: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

المكافئة يخمس ما بقي منها عند حلول سنته الخمسية، وكذا الحال في الهدية غير النقدية يخمسها في رأس السنة إن لم يستخدمها.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

به باقى ماندهى پاداش پس از رسیدن سال مالی خمس تعلق می گیرد و همچنين به هدایای غیر نقدی نیز اگر مصرف نکرده باشد در سر رسید سال مالی خمس، خمس تعلق می گیرد.

س: هل يجب الخمس على الحلي التي تستخدمها المرأة؟ وما خمس الذهب والفضة المكنوز الغير مستخدم، وما هو نصابه؟

سوال: آیا به جواهراتی که زن استفاده می کند خمس تعلق می گیرد؟ خمس طلا و نقره ی ذخیره شده ای که استفاده نمی شود چه مقدار و حد نصابش چقدر است؟

ج: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

الحلي (الذهب والفضة وغيرهما) التي تستخدمها المرأة للزينة ليس فيها الخمس، وإذا كانت لا تستخدمها ففيها الخمس. ولا يعتبر النصاب في الخمس بل في الزكاة.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

جواهراتی (طلا، نقره و نظایر آن) که زن به عنوان زینت خودش استفاده می کند خمس ندارد و اگر از آن استفاده نکند به آن خمس تعلق می گیرد. حد نصاب در خمس وجود ندارد بلکه چنین چیزی در زکات مطرح می شود.

س: المبالغ التي يودعها الانسان في حساب أطفاله الغير مكلفين هل يوجب الخمس؟

سوال: آیا به مبالغی که شخص برای فرزندان خود به عنوان حساب پس انداز در بانک ذخیره می کند، خمس تعلق می گیرد؟

ج: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

الطفل لا يجب عليه الخمس، ولكنه في ماله، فيجب على الولي إخراج الخمس من مال الطفل غير البالغ، وإلا فهو يخرج خمس ماله إذا بلغ.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

خمس بر کودکان واجب نیست اما به مال آنها تعلق می گیرد. بر سرپرست کودکان نابالغ واجب است که خمس اموالشان را خارج کند؛ در غیر این صورت هرگاه کودک بالغ شود، باید خودش خمسش را بدهد.

س: هل الخمس يجزي عن الزكاة إذا كان الشخص لا يملك نصاب النقدين أو الغلات الأربع، ومتى تجب الزكاة وما هي شروطها؟

سوال: آیا پرداخت خمس، پرداخت زکات را ساقط می کند، اگر شخص به مقدار حد نصاب نقدینگی و یا غلات چهارگانه نداشته باشد. چه موقع زکات واجب می گردد و شرایط آن چیست؟

ج: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

تفصيل أكثر عن الخمس والزكاة ذكرته في الشرائع، أرجو من الأخوة نشره وإيصاله لكم.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

توضیحات بیشتر در مورد خمس و زکات را در شرایع گفته ام. امیدوارم برادران آن را منتشر کنند و به شما برسانند.

س: ما حكم الخمس في رأس المال للشراكة في عمل تجاري؟

سوال: حکم خمس در رأس مال شراکتی در فعالیت های تجاری چیست؟

ج: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

الجواب موجود فيما تقدم من الأجوبة.

پاسخ: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد و آل محمد الأئمة والمهديين وسلم تسليماً.

پاسخ این سؤال در جواب های قبلی داده شده است.

